

NELJAS PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2022

1Pt 5:5–11 (Js 57:15–21; Lk 15:1–10)

5 [Nõndasamuti teie, nooremad, alistuge vanematele. Aga]¹ te kõik rüütage end alandlikkusega üksteise vastu, sest «Jumal paneb suurelistele vastu, aga alandlikele annab armu».

6 Alanduge siis Jumala võimsa käe alla, et Tema teid ülendaks õigel ajal;

7 heitke kõik oma mure Tema peale, sest Tema peab hoolt teie eest!

8 Olge kained, valvake! Teie süüdistaja, kurat, käib ringi nagu möirgav lõvi, otsides, keda neelata.

9 Tema vastu seiske kindlalt usus, teades, et neidsamu kannatusi on pandud kogema kogu kristlaskond maailmas.

10 Aga kogu armu Jumal, kes teid on kutsunud oma igavesse kirkusesse Kristuses Jeesuses, parandab, kinnitab, tugevdab ja toetab teid, kes te üürikest aega olete kannatanud.

11 Tema päralt olgu võimus igavesest ajast igavesti! Aamen.

Sissejuhatus

Peetruse esimene kiri on kirjutatud tõenäoliselt Roomas, mida autor ise nimetab Paabeliks (1Pt 5:13), aasta 64 paiku (võib-olla osalt ajendatuna Nero algatatud kristlaste tagakiusamisest). Nii kirja enda järgi (1Pt 1:1) kui kiriku traditsiooni kohaselt on kirja autoriks apostel Peetrus, kes kasutas kirjutajana Silvanust (1Pt 5:12), apostel Pauluse kaastöölist. Viimane aitab seletada nii seda, et kirjal on sarnasusi mõnede Pauluse kirjakohtadega (vrd nt 1Pt 2:6.8 ja Rm 9:32j ning 1Pt 3:1–7 ja Ef 5:22–28), kui ka kirja head kreeka keelt, mis paljude uuema aja uurijate arvates välistavat Peetruse autorluse.

Peetruse kiri algab Kristuses teostunud lunastuse ning sellel rajaneva päästelootuse rõhutamisega (1Pt 1:3–12), millest tuleneb kristlaste kutsumus ütelda lahti oma varasemast kaduvast eluviisist ning saada kuulekuse lastena pühaks, nagu on püha see, kes on nad kutsunud (1Pt 1:13–2:18). Kristlaste kutsumuse juurde kuulub ka valmisolek kannatada – Kristuse enda eeskujul, kes kannatas omade eest (1Pt 2:19–23; 4:1–19). Tõenäoliselt on see seotud puhkenud tagakiusamistega nii Roomas kui mujal, ka Väike-Aasias, kus asunud kristlased olid arvatavasti kirja esmased adressaadid.

Kolmandas ja viiendas peatükis (pistelisel mujalgi) annab Peetrus mitmesuguseid juhiseid praktiliseks kristlikuks eluks, nii abielus ja perekonnas kui ühiskonnas üldiselt. Eriliselt pöörab apostel tähelepanu kogudusevanematele (preestritele – πρεσβύτερος), keda ta manitseb hoidma nende hoolde usaldatud karja «mitte sunni pärast, vaid

¹ EELK Kirikukäsiraamatu Lugemiste raamatus algab lugemine sõnadega: «Teie kõik rüütage...»

vabatahtlikult Jumala meele järgi» (1Pt 5:2), kinnitades neid lootusega, et «kui Ülemkarjane saab avalikuks», siis nad võivad «võtta vastu kirkuse närtsimatu pärja» (1Pt 5:4).

Nii karjased kui kari peavad alanduma Jumala käe alla, et saada Tema poolt ülendatud (1Pt 5:6), ning elama alati kainelt ja valvates, teades, et kurat «käib ringi nagu mõirgav lõvi, otsides, keda neelata» (1Pt 5:8). Peetrus kutsub oma lugejaid seisma kindlalt usus, teades, et Jumal on see, kes neid, kes üürikest aega kannatavad, parandab, kinnitab, tugevdab ja toetab (1Pt 5:9j).

Niisiis on Peetruse esimese kirja keskseks sõnumiks julgustus ja lootus, millest need, kes on lunastatud mitte hõbeda ega kullaga, vaid Kristuse kui laitmatu ja puhta Talle hindamatult kalli verega, on kutsutud usus, kuulekuses ja pühaduses elades tunnistust andma. Kristuse kannatused, mille läbi oleme päästetud, on ühtlasi eeskujuks, mille järgimine samuti tunnistab, et tegemist on Tema omadega, sest «neidsamu kannatusi on pandud kogema kogu kristlaskond maailmas» (1Pt 5:9).

Keelelisi märkuseid

Nooremad – νεώτεροι – sõna νέος tähendab «noor», «nooruslik», «uus».²

Alistuge – ὑποτάγητε – sõna ὑποτάσσω tähendab «ennast [autoriteedile] allutama».

Vanematele – πρεσβυτέροις – sõna πρεσβύτερος tähistab nii ealt kui ametilt vanemat.³

Rüütage – ἐγκομβώσασθε – sõnasõnalt: «vöötage».⁴

Alandlikkusega – τὴν ταπεινοφροσύνην – sõna ταπεινοφροσύνη tähistab eeskätt endast vähesel arvamusel olemist, enese alandamist, enda teistest tahapoole asetamist.

Paneb...vastu – ἀντιτάσσεται – sõna ἀντιτάσσω koosneb millegi vastu või millelegi vastupidi olemist tähistavast eessõnast ἀντί ja verbist τάσσω – siin: «positsiooni võtma», «kohta sisse võtma».

Suurelistele – ὑπερηφάνους – sõna ὑπερήφανος koosneb millegi üle, millestki kõrgemal olemist tähistavast eessõnast ὑπέρ ja verbist φαίνω, mis tuleneb sõnast φῶς – «valgus» – ja tähendab «valgustama», «valge ette tooma», «ilmutama», «ilmuma», «nähtavaks saama».⁵

² Siin võib olla mõeldud nii noori inimesi kui uusi kristlasi.

³ Siit tuleneb ka sõna «presbüter» – «kogudusevanem» –, millest on pärit eestikeelne «preester».

⁴ ἐγκόμβωμα oli põllegaadne tööriist, mida kandsid eeskätt orjad.

⁵ 1989. aasta Uues Testamendis: «ülbeile».

Alandlikele – ταπεινοῖς – sõna ταπεινός tähendab «madal», «alandlik».

Arm – χάρις – sõna χάρις tähendab «arm», «armuand», «armukingitus», «heldus», «heameel», «kiindumus», ka «tänu».

Alanduge – ταπεινώθητε – sõna ταπεινώω tähendab «madalaks tegema», «tasaseks tegema», «alandama», «tasandama».

Võimsa – κραταιὸν – sõna κραταῖος – «vägev», «võimas» – tuleneb sõnast κράτος – «vägi», «võim», «valitsus».⁶

Ülendaks – ὑψώση – sõna ὑψώω tähendab «kõrgele tõstma», «üles tõstma», «ülendama».

Õigel ajal – ἐν καιρῷ – sõna καιρός tähistab enamasti kindlaksmääratud aega või ajavahemikku, samuti õiget, sobivat aega ja (näiteks ootamise järel) kätte jõudnud aega.

Mure – τὴν μέριμναν – sõna μέριμνα – «mure» – tähendusvarjundiks on hirmul, kahevahel, segaduses olemine.⁷

Peab hoolt – sõna μέλει tähendab «hoolitsema», «hoolt kandma/pidama», ka «hoolima».⁸

Olge kained – νήψατε – sõna νήφω tähendab «kaine olema», «talitsetud olema».⁹

Valvake – γρηγορήσατε – sõna γρηγορέω – «valvama», «valvel olema», «tähelepanelik olema», «ärgas olema» – tuleneb verbist ἐγείρω – «tõusma», «ärkama».

Süüdistaja – ὁ ἀντίδικος – sõna ἀντίδικος tähistab nii süüdistajat kohtus kui igasugust oponenti, vastast või vastalist.¹⁰

Kurat – sõna διάβολος – «kurat» – koosneb eessõnast διά – «läbi» – ja verbist βάλλω – «viskama», «heitma», «pillutama».¹¹

⁶ 1968. aasta piiblitõlkes: «vägeva». Sõnast κράτος tulenevad «kraatia»-lõpulised võõrsõnad nagu nt «demokraatia» (δημοκρατία).

⁷ Niisiis ei ole tegemist mitte mõistliku tulevikuks valmistumisega, vaid vastupidi, tegutsemist halvava ängistusega.

⁸ 1739. aasta Piiblis: «murretseb».

⁹ 1739. aasta Piiblis: «kassinad».

¹⁰ 1739. aasta Piiblis: «waenlane»; 1968. aasta Piiblis: «vastane».

¹¹ Seega on kurat segaduse (ja kahtluste) külvaja, lõhestaja, üksteise vastu ässitaja.

Otsides – ζητῶν – sõna ζητέω tähendab «otsima», «taotlema», «nõudma», «nõudlema».

Usus – τῆ πίστει – sõna πίστις – «usk», «usaldus», «veendumus», ka «usaldusväarsus» – tuleneb verbist πείθω – «veenma», «veendumas», «veendunud olema», «usaldama», «usalduma», «kuulda võtma», «uskuma».

On pandud kogema kogu kristlaskond maailmas – τῆ ἐν τῷ κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι – sõnasõnalt võiks tõlkida: «on määratud kandma [kogu] teie vennaskond maailmas». Sõna ἐπιτελέω tähendab «[kedagi millekski] määrama», aga ka «[kelleski midagi] lõpule viima» või «[kedagi milleski] täiuslikuks/täielikuks tegema».¹² Sõna κόσμος tähistab korrastatud ilmaruumi, maailma, ülekantult ka inimkonda, samuti maailma («selle ilma») asjadekorraldust; sellel sõnal võib olla ka negatiivne, vaenulik tähendusvarjund («jumalatu maailm»)¹³.

Igavesse – αἰώνιον – sõna αἰώνιος kasutatakse eeskätt ilma alguse ja lõputa olemise kohta, ent see võib tähistada ka ajastut kui teatud terviklikku (ja enamasti inimlikult haaramatut) ajavahemikku.¹⁴

Kirkusesse – εἰς τὴν...δόξαν – sõna δόξα tuleneb verbist δοκέω – «arvama», «mõtlemas», «[kellestki midagi] pidama» – ja tähendab eeskätt «arvamus», «hinnang», tähistades sellest tulenevalt ka kellegi väarikust¹⁵, auväarsust, hiilgust, sära, majesteetlikkust, aulisust.¹⁶

Kristuses – ἐν Χριστῷ – sõna Χριστός tuleneb verbist χρίω – «võidma», «salvima» – ja tähendab sedasama, mida heebrea מָשִׁיחַ – «Messias», «Võitu».

Jeesuses – Ἰησοῦ – nimi Ἰησοῦς tuleneb heebrea nimest יְהוֹשֻׁעַ ja tähendab «JHWH on pääste», «JHWH päästab».

Parandab – καταρτίσει – sõna καταρτίζω tähendab «parandama», «parendama», «lõpule viima», «täiustama».¹⁷

¹² 1739. aasta Piiblis: «needsammad kannatamised täieste sawad teie wendade-seltsi kätte, kes maailmas on»; 1968. aasta piiblitõlkes: «teie vendadel maailmas tuleb neidsamu kannatusi täielikult kanda».

¹³ 1739. aasta Piiblis: «needsammad kannatamised täieste sawad teie wendade-seltsi kätte»; 1968. aasta piiblitõlkes: «teie vendadel maailmas tuleb neidsamu kannatusi täielikult kanda».

¹⁴ Vrd «eoon» – geoloogilise ajaarvamise suurim ühik (arhaikum, proterosoikum, faneroosoikum).

¹⁵ Sarnaselt heebrea sõnale תְּבִיבָה – «au», «auhiilgus» – ehk ka kaalukust.

¹⁶ 1968. aasta piiblitõlkes: «ausse».

¹⁷ 1968. aasta piiblitõlkes: «[võtke teid] valmistada»; 1989. aasta Uues Testamendis: «võtab kohendada».

Kinnitab, tugevdab – στηρίζει σθενώσει – mõlemad siin kasutatud verbid – στηρίζω ja σθενώω – tulenevad sõnast ἵστημι – «püstitama», «paigale seadma», «kinnitama».¹⁸

Toetab – θεμελιώσσει – sõna θεμελιόω tähendab «alust/vundamenti rajama», «[kindlale alusele] rajama».¹⁹

Tema pärast olgu – αὐτῶ – «Temale».

Võimus – τὸ κράτος – vt märkust sõna «võimas» kohta.²⁰

Igavesest ajast igavesti – εἰς τοὺς αἰῶνας – vt märkust sõna «igavene kohta».

Aamen – sõna ἀμήν tuleneb heebrea sõnast אָמֵן – «aamen», «tõesti», «sündigu nõnda».

Sisuline analüüs

Peetruse esimese kirja viies peatükk algab «vanematele» – konteksti arvestades kogudusevanematele ehk presbüteritele – suunatud üleskutsega hoida neile «hoida antud Jumala karja, mitte sunni pärast, vaid vabatahtlikult Jumala meele järgi» (1Pt 5:2), pidades meeles, et nad on kutsutud nagu apostelgi Kristuse kannatuste tunnistajaks (neis osalemise kaudu), et nad võiksid olla osalised ka tulevases kirkuses (vrd 1Pt 5:1).

Sellest lähtudes näib, et viienda salmi alguses seisev manitsus «noorematele», et nad alistuksid «vanematele», ei pea silmas mitte niivõrd erinevaid põlvkondi, kuivõrd uusi või noori kristlasi (sugugi mitte ilmingimata ealt nooremaid), kes peavad ennast allutama presbüterite autoriteedile.²¹ Kui see on nii, siis ei ole ka järgneva puhul tegemist mitte üleüldise inimestevahelisi suhteid käsitleva «kodukorraga», vaid konkreetselt koguduseelu ja selles valitsevaid vahekordi puudutavate juhtnööridega.²²

«Kes iganes teie seas tahab saada suureks, olgu teie teenija!», või veelgi selgemalt: «Suurim teie seast olgu teie teenija!», ütles Jeesus oma jüngeritele (Mk 10:43; Mt 23:11). Eriti Peetruse isikut silmas pidades on võimatu, et ta oleks need sõnad unustanud, ja täpselt samas vaimus manitseb ta oma kirjas kogudusejuhte. Samas rõhutab apostel

¹⁸ 1739. aasta Piiblis: «kinnitago, tehko wahwaks»; 1989. aasta Uues Testamendis: «[võtab] kinnitada, vahvastada».

¹⁹ 1968. aasta piiblitõlkes: «[võtku teid] rajada»; 1989. aasta Uues Testamendis: «[võtab] rajada».

²⁰ 1739. aasta Piiblis: «au ja wäggi».

²¹ 1989. aasta Uue Testamendi joonealune märkus sedastab: ««Vanem» (kr. presbyteros) võib olla kogudusevanem..., aga vastandamise tõttu «noorematele»... võib siin olla ka lihtsalt vana mees...»

²² Seepärast oleks soovitatav alustada lugemist – vähemalt taolise käsitluse puhul – salmi algusest, mitte nagu Lugemiste raamatus esimest lauset välja jättes.

kohe, et alandlikkus ja teenimisvalmidus peavad olema vastastikused: samamoodi, nagu kogudusevanemad ei tohi valitseda kogudust «nagu isandad liisuosa üle, vaid olles karjale eeskujuks» (1Pt 5:3), nii peavad koguduseliikmed alistuma vanematele ning rüütama end kõigi vastu alandlikkusega.

Sõna ἐγκομβόομαι – siin: «rüütuma» või «vöötuma» – viitab vähemalt kaudselt orjastaatusele (vt vastavat keelelist märkust koos joonealuse märkusega), ent ei tähista kindlasti mitte orjameelsust, vaid teenimisvalmidust ning teiste endast ettepoole ja enda tahaplaanile seadmist, sest Jumal paneb vastu suurelistele, aga ülendab alandlikke ja kingib neile oma armu.

Suurelised on need, kes seavad end esiplaanile, kes nõuavad tähelepanu (vt vastavat keelelist märkust) ning kes ei ole valmis hoidma kinni koguduse heast korrast. Neile «paneab Jumal vastu», mis – pidades silmas sõna ἀντιτάσσεται – «vastu panema» – etümoloogiat (vt vastavat keelelist märkust) – ei tähenda mitte niivõrd nende teele takistuste veeretamist või nende laiali pillutamist²³, kuivõrd seda, et Jumal laseb (viimaks) asjadel paista õiges perspektiivis ja n-ö paneb paika need, kes ennast ise ülendavad või tähtsaks teevad.

Alandlikele annab Jumal armu. Originaalis ei ole siin tegemist mitte tuleviku, vaid praegu ja jätkuvalt toimuvat tegevust väljendava oleviku ajavormiga, s.t võime öelda, et alandlikud elavad ja teavad, et nad elavad üksnes Jumala armust. Neil – mitte ühelgi inimesel – pole millegagi kiidelda, nad ei saa ennast rajada millelegi ega kellelegi muule kui üksnes Jumalale, Tema armule ja Tema väele.

Jumala võimsa käe alla alandumine (1Pt 5:6) seda tähendabki: nii enda kui Jumala «positsiooni» adekvaatset hindamist, enda Tema autoriteedile allutamist ja Tema kätte usaldamist. Kui rääkida tõelisest «ülendamisest» – inimese [maa pealt] üles, jumalikesse (ja tegelikult ka tõeliselt, loodupäraselt inimlikesse) kõrgustesse tõstmisest –, siis selleks on suuteline ainult Jumal, ning kui tahame, et see oleks ühtlasi ülendamine «igavesse kirkusesse Kristuses Jeesuses» (1Pt 5:10), siis me ei tohi unustada, mida Kristus on ütelnud enda «ülendamise» kohta: «Nõnda nagu Mooses ülendas kõrbes vaskmao, nõnda peab ülendatama Inimese Poeg... Kui mind maa pealt ülendatakse, siis ma tõmban kõik enese juurde.» (Jh 3:14; 12:32)

Jumala arm ja abi tuleb õigel, parajal ajal. Küllap võib lisada, et ka õigel ja parajal viisil. On täiesti enesestmõistetav, et inimesed igatsevad selle järele, ootavad seda, võib-olla on koguni teatavas ängistuses, kui see tundub viibivat, ja just seepärast – kuna on täiesti kindel, et see tuleb – julgustab apostel heitma kõike oma muret Jumala peale. Jumal hoolib omadest ja hoolitseb nende eest (1Pt 5:7).

²³ Vrd nt Lk 1:51

Muretsemine ei tähenda siin (nagu ka Mäejutluses²⁴) mitte mõistlikku hoolitsemist homse päeva eest, olgu aineliselt või moraalselt – kui see nii oleks, siis oleksid ka kõik õpetussõnad ja juhtnöörid täiesti mõttetud –, vaid irratsionaalset, halvavat kartlikkust või ängistust, mis paneb inimesed tegutsema ebamõistlikult, isekalt ja hoolimatult või, vastupidiselt, muudab nad täiesti teovõimetuks – seega ka hõlpsasti kättesaadavaks saagiks mõirgava lõukoerana ringi käivale kuradile, tolele vastalisele, hingevaenlasele, lõhestajale, kahtluste ja segaduse külvajale, kellel pole muud soovi kui vaid see, kuidas kedagi alla neelata (1Pt 5:8).

Kristlane peab olema kaine (ja kasin, kui kasutada 1739. aasta piiblitõlget), mõistlik ja ärgas, hoidudes ära langemast nii usust kui Jumalale meelepärasest elust. Peamise põhjusena, miks keegi võiks langeda, näeb Peetrus oma esimeses kirjas inimesi paratamatult tabavaid kannatusi. Ta teab – omaenda vägagi selge kogemuse põhjal –, kui kerge on araks lüüa ja taganeda. See ei puuduta mitte ainult Jeesuse salgamist pärast Tema kinnivõtmist, vaid ka usalduse ja julguse kaotamist tormisel järveveel.

Aga Peetrus oli õppinud seda, millest tal alguses oli olnud nii raske aru saada: et koos Kristusega käimise ja elamise juurde kuulub lahutamatu Tema kannatuste osadus: «Selleks te olete kutsutud, sest ka Kristus kannatas teie eest, jättes teile eeskuju, et te käiksite Tema jälgedes... Aga kui te peaksite kannatama õiguse pärast, siis olete õndsad... Et nüüd Kristus on ihulikult kannatanud, relvastuge teiegi sellesama meelsusega, sest kes on kannatanud ihulikult, see on lakanud patustamast... Rõõmustage, et nii nagu te olete Kristuse kannatuste osalised, võite rõõmuga hõisata ka Tema kirkuse ilmunisel... Aga kes kannatab kristlasena, ärgu häbenegu, vaid andku Jumalale au selle nimega... Sellepärast ka need, kes kannatavad Jumala tahtmise järgi, usaldagu oma hinged head tehes Tema, ustava Looja hoolde.» (1Pt 2:21; 3:14; 4:1.13.16.19)

Kõik kristlased peavad siin maailmas kannatama – kogu «teie vennaskond», nagu Peetrus oma lugejaile ütleb (vt vastavat keelelist märkust). Ent lauset τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῆ ἐν τῷ κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι – viimases eestikeelses tõlkeredaktsioonis: «neidsamu kannatusi on pandud kogema kogu kristlaskond maailmas.» – võiks tõlkida ka: «needsamad kannatused saavad täielikuks kogu teie vennaskonnas maailmas» või «neissamades kannatustes tehakse täiuslikuks kogu teie vennaskond maailmas», ja nii ei ole tegemist mitte lihtsalt tõdemusega, et kõik kristlased peavad siin maailmas kannatama, vaid et [Kristuse] kannatustes osalemine kuulub olemuslikult kristlaseks olemise juurde ning tõeliselt ongi kristlaseks võimalik saada üksnes [Kristuse] kannatustes osalemise kaudu. Kahtlemata kuulub kristlaseks olemise juurde esimese asjana usk, ent seegi – kui selles kindlalt seisame – tuleb mitte ainult katsumustes läbi proovida, vaid see peab kannatustes puhastuma ja karastuma.

²⁴ Mt 6:25–34

Nagu meie usk, nii ei ole ka selles püsimine meie endi töö ega teene, vaid Jumala armukingitus: Jumal on see, kes on meid Kristuses Jeesuses kutsunud ning kes meid Tema parandab (valmistab, täiustab, kohendab), üles tõstab, kinnitab ja julgustab, rajab ja kindlustab – selleks, et võiksime pärida igavese kirkuse, mille kõrval kõik praeguse aja kannatused osutuvad üürikesiks (vrd 1Pt 5:10).

Jumalale kuulub kõik au, vägi ja võim nüüd ja igavesti (vrd 1Pt 5:11). Ühelt poolt on siin kindlasti tegemist piduliku liturgilise vormeliga, millega on igati sobiv lõpetada apostelliku kirja õpetuslik-manitsuslik põhiosa. Teisalt on see aga sisuline tõdemus, mille puhul tuleb pidada meeles, et Jumala au ja võimus ei sõltu sellest, kas meie seda Talle soovime ja «anname» või mitte, vaid mingit muud tõelist au, väge ega võimust peale Tema oma ei eksisteeri – see on, rahvakeeli väljendudes, «kindel nagu aamen kirikus».

Jutluseks

Neljanda Nelipühale järgneva pühapäeva teemaks on EELK Kirikukäsiraamatu järgi «Kadunud ja jälle leitud». Pühapäeva sissejuhatuses öeldakse (Evangeeliumist lähtudes): «Jumal on armuline Isa. Ta otsib eksinuid, kutsub patuseid enda juurde tagasi ja annab patud andeks. Taevas rõõmustatakse iga üksiku kadunu üle, kes on üles leitud.»

Esimese lugemisaasta Evangeeliumiks (Lk 15:1–10) on Jeesuse tähendamissõnad kadunud lambast ja kadunud rahast, Vana Testamendi lugemiseks (Js 57:15–21) on Jumala julgustav kinnitus, et Ta on «rõhutute ning vaimult alandlike juures, et turgutada alandlike vaimu ja elustada rõhutute südameid». Jumal on näinud oma rahva taganemist ja ülekohtutegusid, ent töötab teda parandada, ta õigele teele tagasi juhtida ning talle lepituse ja rahu kinkida.

Esimese lugemisaasta Epistel ei räägi otseselt mitte kutsumisest, kadumaminekust ega taasleitud olemisest, vaid Jumala poolt Kristuses kutsutuna püsima jäämisest, iseäranis mitmesuguseid väljast- ja seestpoolt varitsevaid ohte silmas pidades.

Väliseks ohuks on kannatused, tagakiusamine, mida kurat püüab ära kasutada kristlaste ründamiseks ja alla neelamiseks, s.t nende mõjutamiseks, et nad kaotaksid lootuse ja taganeksid usust. Seesmiseks ohuks on isekus, enese ülendamine, teistest, iseäranis koguduse korrapärastest autoriteetidest targemaks, paremaks, võib-olla ka «usklikumaks» pidamine, tahtmatus ja/või suutmatus allutada ennast nii koguduse juhtidele (vanematele ehk presbüteritele) kui viimselt Jumalale.

Tuleb tõdeda, et aastasajad ei ole siin midagi muutnud: mõlemad ohud ähvardavad

endiselt, erinevatel aegadel erineval määral. Meie lootuseks ja julguseks on aga teadmine, et Jumalgi pole muutunud: Ta on endiselt ustav, hoolib endiselt omadest, ülendab neid, kes ennast Tema käe alla alandavad ja Tema kätte usaldavad. Jumal parandab, kinnitab, tugevdab ja toetab ning kingib meile osa oma igavesest kirkusest – Tema, kellele kuulub kõik au ja vägi nüüd ja igavesti.

Jutluses võiks tuua esile nii kristlasi – eeskätt nende hinge ja hingeõndsust – ähvardavad ohud kui ka selle, et Kristuse kannatustes osalemise ning neis kindlaks ja ustavaks jäämise kaudu saab meile osaks Temas teostunud lunastus ühes igaveses kirkusega, kusjuures Jumal kinnitab ja julgustab meid ka seeläbi, et hoolitseb oma armus meie eest juba praegu ja jätkuvalt.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Jumal on oma Pojas Jeesuses Kristuses meie peale armu heitnud ja meid Temas lunastanud. Kristus alandas iseennast, usaldades end täielikult «selle hoolde, kes mõistab kohut õiglaselt» ja kandes «meie patud oma ihus üles ristipuule» (1Pt 2:23j). Sellega on Ta jätnud meile eeskuju, et käiksimme Tema jälgedes (1Pt 2:21).
2. Kristuse eeskuju järgimine on möödapääsmatu selleks, et võiksimme Teda järgida sinna, kuhu Ta on meie eel läinud, s.t Tema igavesse kirkusesse. Selle juurde kuulub lahutamatu ka osasaamine Tema kannatustest. Kannatused, milleta kristlase elu ei ole võimalik, on midagi, mis mitte ainult ei näita – kui neis Kristusele ustavaks jääme –, et oleme kristlased, vaid need teevad meid kristlasteks, ühendades meid Kristusega nii Tema kannatustes kui kirkuses. Kannatused – nagu ka kristlasi varitsevad ohud – on mitmesugused, kusjuures kõige raskestitalutavamaks «kannatuseks» võib teinekord osutada alandlikkuse ja enda korrapärasele autoriteedile allutamise nõue, ka kirikus ja koguduses.
3. See ongi üks meid pidevalt ähvardavatest ohtudest ja kiusatustest: isekus, eneseülendus, enda teistest (võib-olla koguni Jumalast) targemaks ja paremaks pidamine. Mitte vähem tõsine pole väljastpoolt ähvardavates katsumustes julguse ja lootuse kaotamise oht, olgu neiks katsumusteks otsene tagakius ja sellest tulenevad kannatused, halvakspanu ja pilkealuseks osutumine või soov minna kaasa selle maailma äraspidiste «väärtustega». Kristus kutsub meid enda jälgedes käima, ennast Tema pärast kaotama (sealhulgas ka teiste teenijaks saamise kaudu), et me ei osutuks nendeks, kes on kas seest või väljast ründava vaenlase mõjul Tema jaoks kaduma läinud ja mõirgava lõukoerana ringi käiva kuradi poolt alla neelatud. Jumalale kuulub kõik võimus igavesti – ja see tähendab, et meil pole põhjust karta ega muretseda, kuna Ta hoolib meist ja hoolitseb meie eest ning kasvatab, kinnitab, tugevdab, julgustab, rajab ja kindlustab meid nüüd ja jätkuvalt, kui vaid alandame ennast Tema vägeva ja helde käe alla.